

HÖGSTA DOMSTOLENS DOM

Mål nr

meddelad i Stockholm den 5 mars 2003

B 3153-02

KLAGANDE

Riksåklagaren

MOTPART

D.B.

Offentlig försvarare och ombud: advokaten A.B.

SAKEN

Olovlig försäljning av alkoholdrycker, m.m.

ÖVERKLAGADE AVGÖRANDET

Hovrätten över Skåne och Blekinge, avd. 2, dom den 23 juli 2002 i mål

B 1408-02

Hovrättens dom

se Bilaga

DOMSLUT

Högsta domstolen fastställer hovrättens domslut.

För försvaret av D.B. i Högsta domstolen tillerkänns A.B. ersättning av allmänna medel med trettitretuseniohundranittiofem (33.995) kr, varav 18.090 kr för arbete, 8.880 kr för tidspillan och 7.025 kr för utlägg. Denna kostnad skall stanna på staten.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

Riksåklagaren har yrkat att D.B. döms till ett längre fängelsestraff.

D.B. har bestritt ändring.

DOMSKÄL

I enlighet med hovrättens i denna del inte överklagade dom har D.B. gjort sig skyldig till olovlig försäljning av alkoholdrycker, grovt brott, och olovligt innehav av alkoholdrycker. Målet i Högsta domstolen gäller påföljden för denna brottslighet.

De olovligt innehavda alkoholdryckerna har utgjorts av 57,2 liter spritdrycker, 42,25 liter vin och 3,96 liter starköl. Den olovliga försäljningen av alkoholdrycker har avsett 20 liter sprit, 500 liter vin och 800 liter starköl. Hovrätten har funnit att försäljningen skett yrkesmässigt under ca sex månader och att den riktat sig mot ungdomar.

Ett viktigt syfte med alkohollagstiftningen är att skydda ungdomen (se bl.a. prop. 2000/01:97 s. 72). Undersökningar har visat att en stor del av försäljningen av smuggelsprit och hembränt riktar sig mot ungdomar och att sådan handel tenderar att öka trots att stora insatser görs för att bekämpa den illegala alkoholhan-

teringen. Att det finns anledning att se allvarligt på olovlig försäljning av alkoholdrycker som riktar sig mot ungdomar har markerats genom den ändring i 10 kap. 3 § alkohollagen (1994:1738) som trädde i kraft den 1 juli 2001 och som innebär att inriktning mot ungdomar skall beaktas vid bedömande av om brottet olovlig försäljning av alkoholdrycker är grovt.

De ungdomar som i det nu aktuella fallet har köpt alkoholdrycker har varit i åldern 17-22 år och annat har inte visats än att endast tre av dem har varit under 20 år. Det har alltså inte varit fråga om mycket unga personer och flertalet av ungdomarna hade passerat den åldersgräns som gäller för försäljning till ungdomar vid detaljhandel.

Riksåklagaren har hävdats att det vid bedömningen av gärningens straffvärde framstår som mest ändamålsenligt att räkna om samtliga alkoholdrycker till spritdrycker enligt omräkningstabellen i Generaltullstyrelsens allmänna råd (TFS 1998:29) för deposition av böter och utfärdande av strafföreläggande vid brott mot privatinförsellagen och därvid kommit fram till att dryckerna motsvarar 390 liter spritdrycker. En sådan omräkning kan ge en viss vägledning vid straffvärdebedömningen men det måste också vara av betydelse vilken sorts alkoholdrycker det är fråga om. I förevarande fall bör beaktas att merparten av de försålda dryckerna utgjorts av vin och starköl.

Även D.B.s roll vid den olovliga försäljningen och det olovliga innehavet av alkoholdryckerna bör beaktas. Domstolarna har i enlighet med åtalet funnit att D.B. tillsammans och i samråd med sin mor gjort sig skyldig till den aktuella brottsligheten. Av utredningen framgår emellertid att det är modern som tagit initiativet till försäljningen och som varit den drivande. Det är hon som vid inköpsresor till Tyskland anskaffat alkoholdryckerna och som svarat för finansieringen. Det är också hon som tillgodogjort sig vinsten från försäljningen. D.B.s

delaktighet har bestått i att han skaffat kunder i sin kamratkrets och hjälpt till med försäljningen eftersom hans mor talar dålig svenska.

Vid en sammanvägning av omständigheterna i målet finner Högsta domstolen att straffvärdet av den olovliga försäljning och det olovliga innehav av alkoholdrycker som D.B. gjort sig skyldig till är sådant att det – med beaktande också av att han återfallit i likartad brottslighet – motiverar det av domstolarna utdömda fängelsestraffet. Hovrättens domslut skall alltså fastställas.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Magnusson, Lars K Beckman, Munck, Regner och Lindeblad (referent)
Föredragande revisionssekreterare: Melchior